

जागतिक बँक अर्थसहाय्यित पाणी पुरवठा
व स्वच्छता प्रकल्पाच्या (जलस्वराज्य प्रकल्प)
अंमलबजावणीसाठी सहाय्यकारी संस्थांची
निवडसूची (पॅनेल) करण्याबाबत कार्यपध्दती

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग,
शासन निर्णय क्र. एसओ-२००३/प्र.क्र.५१/पापु-१२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दि, २९ मे, २००३.

प्रस्तावना :-

जागतिक बँक अर्थसहाय्यित दुसरा महाराष्ट्र ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता प्रकल्प (जलस्वराज्य प्रकल्प) राज्यातील २६ जिल्ह्यात राबविण्यात येणार असून या प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यात ठाणे, नाशिक, सातारा, सांगली, उस्मानाबाद, बुलढाणा, चंद्रपूर, यवतमाळ, व नागपूर या ९ जिल्ह्यातील निवडक ग्रामपंचायतीमध्ये हा प्रकल्प राबविण्यात येणार आहे. जागतिक बँकेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार हा प्रकल्प मागणी आधारित व लोकसहभागाच्या तत्वानुसार राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पात लोकसहभागाद्वारे योजनांचे व्यवस्थापन करण्याची क्षमता ठराविक कालावधीत गावामध्ये विकसित करून योजनेचे संपूर्ण व्यवस्थापन लोकांच्या हाती सोपविण्याचे कार्य नाविण्यपूर्ण रितीने, अधिक कल्पकतेने व प्रभावरित्या करण्यासाठी सहाय्यकारी संस्थांची गरज आहे. योजनेची देखभाल-दुरुस्ती, आरोग्य शिक्षण, महिला सक्षमीकरण, आर्थिक व्यवस्थापन ही कार्ये लोकप्रशिक्षणाद्वारे पार पाडण्यासाठी या संस्थांची भूमिका महत्वाची आहे.

राज्यात आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक, कृषी, ग्रामीण तंत्रज्ञान, पर्यावरण विकास अशा विविध क्षेत्रात अनेक सहाय्यकारी संस्था कार्यरत आहेत. या संस्थामधून विशिष्ट निकषांची पूर्तता करणा-या संस्थांची निवड करून अशा संस्थांचे जिल्हानिहाय पॅनेल (निवडसूची) तयार करून व पॅनेलमधील संस्थांच्या माध्यमातून क्षमता निर्मितीचे उपरोक्त कार्य करून घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यासाठी जागतिक बँकेच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन संस्था निवडीसाठी अनुसरावयाची कार्यपध्दती, संस्थेच्या अर्हतेच्या अटी व मूल्यांकनाचे निकष ठरविण्यासाठी पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :- जागतिक बँक अर्थसहाय्यित दुसरा महाराष्ट्र ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता प्रकल्प (जलस्वराज्य प्रकल्प) राबविण्यासाठी प्रस्तावनेत नमूद करण्यात आलेल्या प्रयोजनासाठी सहाय्यकारी संस्थांच्या निवडीची कार्यपध्दती, निवडीसाठी ठरविण्यात आलेल्या अटी व गुणात्मक मूल्यांकनाचे निकष खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहेत.

१) सहाय्यकारी संस्थांच्या निवडीची कार्यपध्दती -

१.१ सर्वप्रथम सहाय्यकारी संस्थांच्या निवडीसाठी राज्यस्तरावरून राष्ट्रीय व राज्य स्तरावरील वृत्तपत्रात शासन स्तरावरील जाहिरात देण्यात येऊन निवडसूचीमध्ये समाविष्ट होऊ इच्छिणा-या संस्थांचे प्रस्ताव मागविण्यात येतील. संस्था निवडीच्या सर्वसाधारण सूचना, निवड प्रक्रियेचे वेळापत्रक, अर्ज करण्यापूर्वी पूर्ण करावयाच्या पात्रतेच्या अटी व अर्जाचा नमूना व अर्जासोबत सादर करावयाची तपासणी सूची याची प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना पुरविण्यात येईल. या अटी पूर्ण करू शकणा-या इच्छुक संस्थांना ही प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद अथवा संचालक, प्रकल्प नियंत्रण व संनियंत्रण कक्ष, बेलापूर, नवी मुंबई यांच्या कार्यालयात रु. १००/- रोख भरून प्राप्त होऊ शकेल. विहित केलेल्या पात्रतेच्या अटीची पूर्तता

करणा-या संस्थांनी विहित नमून्यातील अर्ज तपासणी सुचीसह विहित मूदतीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी /अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, संबंधित जिल्हा परिषद यांच्याकडे सादर करणे आवश्यक राहिल.

१.२ सर्व जिल्हयांकडे प्राप्त होणा-या प्रस्तावांची शासनाने ठरविलेल्या निकषानुसार मुख्य कार्यकारी अधिकारी /अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा तपासणी गटाकडून प्राथमिक छाननी करण्यात येईल. प्राथमिक छाननीत पात्र ठरलेल्या संस्थांकडून तपशिलवार तांत्रिक प्रस्ताव मागविण्यात येतील. या प्रस्तावाची सखोल तपासणी करून मुल्यांकनासाठी विहित केलेल्या गुण वितरण पध्दती नुसार प्रत्येक संस्थेला त्यांच्या कार्यानुसार गुण प्रदान करण्यात येतील . या प्रक्रियेत ६० पेक्षा जास्त गुण प्राप्त झालेल्या संस्थांचे प्रस्ताव, मुल्यांकन पत्रकासह व अभिप्रायसह जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीकडे सादर करण्यात येतील.

१.३ जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीकडून ६० पेक्षा जास्त गुण प्राप्त झालेल्या संस्थांची यादी सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय छाननी समितीकडे सादर करण्यात येईल. या संस्थाना जागतिक बँकेच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार प्रकल्पाचे प्राथमिक प्रशिक्षण दिले जाईल व यशस्वी रितीने प्रशिक्षण पूर्ण करणा-या संस्थांना शासनाकडून अधिस्विकृती (Accreditation) देण्यात येवून त्यानंतरच त्यांचा समावेश जिल्हानिहाय पॅनेल मध्ये करण्यात येईल.

२. जिल्हा स्तरीय छाननी :-

शासनाने विहित केलेल्या पात्रतेच्या अटींची पूर्तता करणा-या संस्थांचे प्रस्ताव जिल्हा स्तरावरील जिल्हा स्तरावरील जिल्हा तपासणी गटासमोर प्राथमिक छाननी व नंतर सविस्तर छाननीसाठी ठेवण्यात येतील. यासाठी खालीलप्रमाणे जिल्हा तपासणी गट स्थापीत करण्यात येत आहे.

१) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	-अध्यक्ष
२) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद	-सदस्य
३) जिल्हा शिक्षण अधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद	- सदस्य
४) समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद	-सदस्य
५) कार्यकारी अभियंता (लघुपाटबंधारे विभाग) जिल्हा परिषद	-सदस्य
६) जिल्हा महिला व बालकल्याण अधिकारी	-सदस्य
७) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद	-सदस्य
८) जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भू.स.वि. यंत्रणा,	-सदस्य
९) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद	-सदस्य सचिव

संबंधित सहाय्यकारी संस्थेने दिलेल्या माहितीनुसार प्रस्तावाची प्राथमिक छाननी करून व नंतर सविस्तर तांत्रिक प्रस्ताव मागवून संस्था निवडीच्या पुढील टप्प्यासाठी प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची सखोल तपासणी करणे व संस्थांच्या गुणवत्तेनुसार विहित पध्दतीने गुणांचे वितरण करण्याचे अधिकार जिल्हा तपासणी गटास असतील. या समितीच्या रचनेत आवश्यकतेनुसार बदल करण्याचे अधिकार शासनास असतील.

३. राजस्तरसरीय छाननी समितीची स्थापना:-

जिल्हा तपासणी गटाने केलेल्या मुल्यांकनानुसार किमान ६० पेक्षा जास्त गुण प्राप्त झालेल्या संस्थांचे प्रस्ताव जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीकडून शासनाकडे सादर केले जातील. या प्रस्तावांची फेरतपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे राज्य स्तरीय छाननी समिती स्थापीत करण्यात येत आहे.

१) सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	-अध्यक्ष
२) सचिव, ग्रामविकास विभाग	-सहअध्यक्ष
३) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण	-सदस्य
४) उप सचिव व संचालक (प्र.नि. सं. कक्ष)	-सदस्य
५) महासंचालक, (आरोग्य सेवा) आरोग्य महासंचालनालय	-सदस्य

६) संचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा	-सदस्य
७) प्रकल्प अधिकारी, (प्र.नि.सं.कक्ष)	-सदस्य
८) मनुष्य बळ विकास तज्ञ (प्र.नि.सं.कक्ष)	-सदस्य सचिव

३.१ पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग समितीच्या मान्यतेसाठी सादर केलेल्या प्रस्तावाची पुन्हा छाननी करुन व निवडीसाठी देण्यात आलेल्या गुणांचे मुल्यांकन योग्यरितीने करण्यात आले किंवा कसे, याबाबत निर्णय घेऊन लघु प्रशिक्षणासाठी निवड करावयाच्या संस्थांची सूची तयार करण्याचे अंतिम अधिकार राज्यस्तरीय समितीला असतील. यावरून समितीचा निर्णय अंतिम व संबंधित संस्थेला व इतर सर्वांना बंधनकारक राहिल.

३.२ निवडसूचित समावेश करण्यापूर्वी आवश्यकता भासल्यास संबंधित संस्थेच्या क्षेत्रीय स्तरावरील प्रत्यक्ष कार्याची तपासणी योग्य यंत्रणेमार्फत करुन घेण्याचे अधिकार या समितीला असतील. तसेच जिल्हा तपासणी गट व राज्य स्तरावरील समितींमध्ये आवश्यकतेनुसार संबंधित क्षेत्रातील तज्ञ व्यक्तींची सदस्य म्हणून नेमणूक करण्याचेही अधिकार या समितीला असतील.

४. निवडसूची मध्ये समाविष्ट होऊ इच्छिणा-या सहाय्यकारी संस्थांनी आपले प्रस्ताव जिल्हा तपासणी गटापुढे सादर करण्यासाठी सर्वसाधारण सूचना सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट अ** मध्ये नमूद करण्यात आल्या आहेत.

५. प्रथम निवड प्रक्रियेसाठी निश्चित करण्यात आलेले वेळापत्रक **परिशिष्ट ब** मध्ये देण्यात आले आहे. आवश्यकतेनुसार हे वेळापत्रक बदलण्याचे अधिकार संचालक, प्रकल्प नियोजन व संनियंत्रण कक्ष यांना असतील.

६. निवडसूचीमध्ये समावेश होण्यासाठी सहाय्यकारी संस्थांनी अर्ज करण्यापूर्वी या संस्थांनी पूर्ण करावयाच्या पात्रतेच्या अटी **परिशिष्ट क** मध्ये देण्यात आल्या आहेत.

७. सहाय्यकारी संस्थांच्या निवडसूची मध्ये समावेश होण्यासाठी संस्थेने करावयाच्या अर्जाचा नमुना **परिशिष्ट ड** मध्ये देण्यात आला आहे.

८. उपरोक्त अर्जासोबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे सादर करावयाच्या तपासणी सूचीचा नमुना **परिशिष्ट इ** मध्ये देण्यात आला आहे.

९. सहाय्यकारी संस्थांच्या सविस्तर मूल्यांकनाकरीता गुण वितरण पध्दती **परिशिष्ट फ** मध्ये देण्यात आली आहे.

१०. सविस्तर मूल्यांकनासाठी जे घटक गुण देतांना विचारात घेतले जातील, त्या प्रत्येक घटकांच्या पुष्ट्यर्थ तपशिलवार माहिती संबंधित संस्थेच्या प्रस्तावात असणे आवश्यक आहे अन्यथा गुणांचे वितरण करण्यात येऊ नये.

११. निवडसूचीसाठी निश्चित केलेल्या पात्रतेच्या अटी व गुणात्मक मूल्यांकनाचे निकष यामध्ये अधिक निकष / अटी समाविष्ट करण्याचे अथवा काही निकष / अटी शिथिल करण्याचे अंतिम अधिकार शासनास राहतील.

१२. निवडसूची साठी निश्चित केलेल्या पात्रतेच्या अटी व गुणात्मक मूल्यांकनाचे निकष यांचा अंतिम अर्थ लावण्याचे अधिकार शासनास असतील व हा निर्णय संबंधित संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुधीर ठाकरे)

उपसचिव व संचालक, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव
- २) मा. राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव

- ३) सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई, यांचे स्विय सहाय्यक
- ४) सचिव (ग्रामविकास), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ५) महासंचालक (आरोग्य सेवा), आरोग्य महासंचालनालय, मुंबई
- ६) सदस्य सचिव (प्रशासन /तांत्रिक) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई
- ७) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ८) आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
- ९) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- १०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ११) अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १२) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १३) कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परीषद (सर्व)
- १४) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १५) जिल्हा शिक्षण अधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद (सर्व)
- १६) जिल्हा महिला व बाल कल्याण अधिकारी, जिल्हा परीषद, (सर्व)
- १७) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १८) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) जिल्हा परिषद (सर्व)
- १८) प्रकल्प अधिकारी (प्र.नि.सं.क.), (जागतिक बँक /केएफडब्लू प्रकल्प), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
- १९) मनुष्य बळ विकास तज्ञ (प्र.नि.सं.क.) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
- २०) विशेष कार्य अधिकारी , पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
- २१) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील कार्यासन क्र. पापु-११/पापु-१६/पापु-२१
- २२) निवडनस्ती, पापु-१२

परिशिष्ट अ

सहाय्यकारी संस्थाची निवडसूची तयार करण्याच्या प्रक्रियेसाठी सर्वसाधारण सूचना

- १) जागतिक बँक अर्थसहाय्यित प्रकल्प व महाराष्ट्र ग्रामीण पाणी पुरवठा व परिसर स्वच्छता प्रकल्प (जलस्वराज्य प्रकल्प) राज्यातील २६ जिल्ह्यात राबविण्यात येणार असून या प्रकल्पाची पहिला टप्प्यात ठाणे, नाशिक, सातारा, सांगली, उस्मानाबाद, यवतमाळ, बुलढाणा, चंद्रपूर व नागपूर या ९ जिल्ह्यामध्ये अंमलबजावणी होणार आहे. मागणी आधारीत व लोकसहभागातून ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी अर्हतापात्र सहाय्यकारी संस्थांची निवड करुन अशा संस्थांचे जिल्हानिहाय पॅनल करण्यात येईल. या पॅनलमधुनच स्पर्धात्मक पध्दतीने सहाय्यकारी संस्थाची निवड, अशा सेवांची गरज असलेल्या व या प्रकल्पा अंतर्गत निवडल्या गेलेल्या ग्रामपंचायतीना करावी लागेल.
- २) " सहाय्यकारी संस्था " या संज्ञेमध्ये सेवाभावी वृत्तीने काम करू इच्छिणा-या व आवश्यक कौशल्ये, ज्ञान व तंत्र उपलब्ध असलेल्या सेवाभावी अशासकीय संस्था, शैक्षणिक संस्था, सल्लागार सेवा पुरविणा-या संस्था, सामाजिक संघटना अथवा यापैकी एक किंवा अनेक संस्थांनी मिळून तयार केलेली संस्था (Consortium) तसेच या कार्यक्रमासाठी आवश्यक तज्ञांची चमु उपलब्ध आहे, अशी संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियानांतर्गत संत तुकडोजी महाराज स्वच्छ ग्राम स्पर्धेत जिल्हा स्तरावर प्रथम पारितोषिक प्राप्त झालेली गावे यांचा समावेश आहे.
- ३) जागतिक बँकेच्या निकषानुसार सहाय्यकारी संस्थेकडे खालीलप्रमाणे तज्ञ व्यक्तींचा गट असणे आवश्यक आहे

अ) सामूदायिक विकास सहाय्य A) Community Development Support	ब) अभियांत्रिकी सहाय्य B) Engineering Support	क) लेखा सहाय्य (C) Accounting Support
१) गट प्रमुख (Team Leader)	१) समुदाय अभियंता (Community Engineer)	१) लेखा सहाय्यकर्ता आणि लेखा व प्रशासकीय अधिकारी (Community Accounting Facilitator and Accounts and Administrative Officer)
२) सहयोगी ग्रामीण मुल्यमापन तज्ञ (Participatory Rural Appraisal Expert)	२) अभियांत्रिकी सहाय्यकर्ता (Engineering Facilitators)	
३) समुदाय उत्प्रेरक (Community Mobiliser /Facilitator)		
४) समुदाय उत्प्रेरक (अर्धव्यावसायिक) (Community Mobiliser: /Para -professional)		
५) महिला सक्षमीकरण सहाय्यक (Facilitator for womens empowerment)		

६) ग्राम प्रेरणाकार (Village Motivators)		
---	--	--

४) सहाय्यकारी संस्थांच्या कर्तव्यामध्ये स्वतंत्ररितीने पाणी पुरवठा व स्वच्छतेबाबत जन जागृती करणे, गावतपाळीवर सर्वेक्षण करून पाणी पुरवठा व स्वच्छतेच्या परिस्थितीचे मुल्यमापन करणे, सामुदायिक उत्प्रेरणेचे व ग्रामसभेच्या आयोजनांचे कार्य प्रभावीरितीने करणे, सर्व समावेशक व सामुहिक प्रतिनिधीत्वाच्या तत्वानुसार ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीचे पारदर्शक प्रक्रियेद्वारे गठण करणे, ग्रामपंचायत, जिल्हा सहाय्यता गट ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती, ग्राम सभा तसेच इतर सहभागी घटकांसोबत समन्वय स्थापन करणे, प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीवर सामुदायिक संनियंत्रण ठेवणे यांचा समावेश आहे. तसेच या कामांसाठी जिल्हा परिषद, ग्राम पंचायत, ग्राम पाणी पुरवठा समिती यांना सहकार्य करणे, प्रशिक्षण देणे, प्रत्यक्ष अंमलबजावणी करणे व ही सर्व करून घेण्याची कौशल्ये व क्षमता ग्रामस्थांमध्ये सोप्या व अभिनव पध्दतीने निर्माण करून अशा स्वयंपूर्ण गावातून विहित कालावधीनंतर यशस्वीरित्या बाहेर पडणे (Exit Strategy) याकामांचा सर्वसाधारणपणे समावेश राहिल.

५) गावपातळीवर पाणी पुरवठा व स्वच्छता विषयक सुविधांचे योजनेचे नियोजन करणे, अंदाजपत्रके / आराखडे तयार करणे, अंमलबजावणी करणे, योजनेची दैनंदिनी देखभाल-दुरुस्ती व व्यवस्थापन यामध्ये लोकसहभागासाठी प्रशिक्षण देणे, स्वच्छता व आरोग्य शिक्षण याबाबत जनजागृती करणे व ग्रामपंचायत स्तरावर याबाबत क्षमता निर्माण करून ग्रामस्तरावर ही कामे स्वतंत्रपणे होतील, अशी परिस्थिती निर्माण करण्याची जबाबदारी या सहाय्यकारी संस्थांवर राहिल. योजनेचे दैनंदिन व्यवस्थापन सुलभतेने होण्याची क्षमता विशिष्ट कालावधीत ग्रामस्तरावर निर्माण करणे ही या प्रकल्पातील सहाय्यकारी संस्थेची मुख्य भूमिका असून हा कालावधी ग्रामपंचायतीसोबत झालेल्या करारानुसार निश्चित केला जाईल.

६) विशिष्ट गावातील पाणीपुरवठा योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी जिल्ह्यामधील पॅनलवरील सहाय्यकारी संस्थेची निवड करण्याचे सर्व अधिकार ग्रामसभेच्या सहमतीने संबंधित ग्रामपंचायतीच्या ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीस असतील. स्पर्धात्मक दरांचा लाभ होण्यासाठी पॅनलवरील किमान ५ सहाय्यकारी संस्थांकडून निविदा मागवून सर्वात कमी दराने काम करावयास तयार असलेल्या संस्थेची उपरोक्त कामासाठी निवड करण्यात यावी. मात्र याबाबत जागतिक बँकेच्या प्रकल्प आराखड्यात ठरवून दिलेल्या कमाल रक्कमेपक्षा जास्त दराची निविदा ग्रामसभेने मान्य केल्यास कमाल दरापेक्षा जास्त होणारी रक्कम ग्रामपंचायतीने स्वतः उपलब्ध करावी. या जादा ठरणा-या रक्कमेसाठी कोणत्याही शासकिय अनुदानाचा वापर करण्यात येऊ नये.

७) जिल्हास्तरीय पॅनलमध्ये समावेश करण्यात आलेल्या सहाय्यकारी संस्थेला परिच्छेद क्र. (२) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे तज्ञांच्या एका गटास एका वेळी जास्तीतजास्त १० ग्रामपंचायतीकरीता काम करता येईल. यापेक्षा जास्त ग्रामपंचायतीमध्ये काम करावयाचे असल्यास त्यासाठी संचालक, प्रकल्प नियंत्रण व संनियंत्रण कक्ष यांची पूर्वपरवानगी आवश्यक राहिल.

८) सहाय्यकारी संस्थांची जिल्हास्तरीय निवडसूची तयार करण्यासाठी राज्यस्तरावरून राज्यात प्रसिध्द होणा-या राष्ट्रीय व राज्य स्तरावरील वृत्तपत्रात शासनस्तरावरून जाहिरात देण्यात येईल. या जाहिरातीनुसार निवडसूचीमध्ये समाविष्ट होऊ इच्छिणा-या सहाय्यकारी संस्थांनी द्यावयाच्या अर्जाचे नमूने, संस्थानिवडीसाठी पात्रतेच्या अटी व निकष, संस्थेच्या संक्षिप्त माहितीसाठी तपासणी सूची यांची प्रत सर्व संबंधित जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या कार्यालयात तसेच संचालक, प्रकल्प नियंत्रण व संनियंत्रण कक्ष, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, सिडको भवन, दुसरा माळा, बेलापूर, नवी मुंबई येथे रु.१००/- एवढे शुल्क रोखीने भरून उपलब्ध होईल. या अर्जासोबतची तपासणी सूची योग्यरितीने भरून अर्ज विहित दिनांकापर्यंत संबंधित कार्यालयात सादर करणे आवश्यक आहे.

९) सर्व जिल्हा परिषदांकडे प्राप्त होणा-या प्रस्तावांची शासनाने ठरविलेल्या निकषानुसार मुख्य कार्यकारी अधिकारी /अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या नियंत्रणाखाली जिल्हा परिषदेतील प्रकल्पासाठी गठीत करण्यात आलेल्या जिल्हा तपासणी गटातर्फे प्राथमिक छाननी करण्यात येईल.

१०) प्राथमिक छाननीत पात्र ठरलेल्या संस्थांच्या प्रस्तावांचे मूल्यांकनासाठी संबंधित संस्थांकडून विहित नमून्यात सविस्तर प्रस्ताव मागविण्यात येतील व यासाठी निश्चित केलेल्या गुण वितरण पध्दतीनुसार मुल्यांकन करण्यात येईल. त्यानुसार प्रत्येक संस्थेला जिल्हा तपासणी गटाकडून त्यांच्या कार्यानुसार गुण प्रदान करण्यात येतील. या प्रक्रियेत ६० पेक्षा जास्त गुण प्राप्त झालेल्या संस्थांचे प्रस्ताव, मुल्यांकन पत्रकासह व अभिप्रायांसह जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीकडे सादर करण्यात येतील. जागतिक बँक व शासनाने ठरवून दिलेल्या निकषाप्रमाणे ही छाननी झाली आहे, याची खात्री जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीकडून केली जाईल. जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीला या प्रस्तावांबाबत काही त्रुटी आढळून आल्यास, समितीच्या अभिप्रायांसह प्रस्तावांची यादी, संचालक, प्रकल्प नियोजन व संनियंत्रण कक्ष, पाणी पुरवठा स्वच्छता विभाग यांना सादर करणे आवश्यक राहिल. जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती ठरलेल्या निकषानुसार संस्थांची यादी जिल्हा तपासणी गटाने केली आहे, याची तपासणी करील व एखादी संस्था निकषात बसत नसल्यास, तशा अभिप्रायांसह शासनास कळविल. मात्र यादीत नव्याने संस्थांची नावे परस्पर अंतर्भूत करता येणार नाहीत. विहित मुदतीत जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने याबाबत निर्णय घेतल्यास मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद हे अशा प्रस्तावाची यादी संचालक, प्रकल्प नियोजन व संनियंत्रण कक्ष यांना परस्पर सादर करतील.

११) जिल्हापरिषदांकडून जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीच्या अभिप्रायांसह प्राप्त होणा-या ६० पेक्षा जास्त गुण प्राप्त झालेल्या जिल्हयातील निवडक प्रस्तावांची शासनस्तरावर सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय छाननी समितीव्दारे जिल्हानिहाय फेर तपासणी करून गुणानुक्रमे असलेल्या आवश्यक तेवढ्या संस्थांची निवड प्रकल्पांतर्गत लघु प्रशिक्षणासाठी करण्यात येईल. जलस्वराज्य प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीची मार्गदर्शक तत्वे, कामकाजाची पध्दती, लोकसहभागाची तत्वे ई. बाबत शासनाकडून हे प्रशिक्षण दिले जाणार असून हे प्रशिक्षण यशस्वीरितीने पूर्ण करून अंतिम मुल्यांकनात यशस्वी ठरणा-या संस्थांचा समावेश जिल्हास्तरीय निवडसूचीत (पॅनेलमध्ये) करण्यात येईल.

१२) अंतिमतः निवड केलेल्या संस्थांचा निवडसूचीतील समावेश हा निवडसूची प्रसिध्द झाल्याच्या दिनांकापासून दोन वर्षांच्या कालावधीपुरता मर्यादित राहिल. या कालावधीतील या संस्थांच्या कार्याचे सर्वकष मुल्यमापन करून पुढील मुदतवाढ देण्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल. या कालावधीत निवडसूचीतील एखाद्या संस्थेच्या कामकाजाबाबत शासनाकडे तक्रार प्राप्त झाल्यास व त्यामध्ये तथ्य असल्याचे चौकशीत आढळून आल्यास त्या संस्थेचे नाव निवडसूचीतून कमी करण्यात येईल.

१३) उपरोक्त अटीची पूर्तता करित असल्याची माहिती संबंधित कागदपत्रांसह प्रस्तावात नमुद करणे आवश्यक आहे. ही माहिती अपूर्ण, अवास्तव अथवा असत्य असल्याचे या निवड प्रक्रियेच्या कोणत्याही टप्प्यावर आढळून आल्यास, संबंधित संस्थेचे नाव काळ्या यादीत टाकण्यात येईल.

१४) जिल्हा तपासणी गट तसेच राज्य स्तरीय छाननी समितीच्या सदस्यांवर संस्था निवडीसाठी प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष दबाव आणण्याचा प्रयत्न केल्यास संबंधित संस्थेचे नाव काळ्या यादीत टाकण्यात येईल, तसेच, याबाबत फेरविचार करण्याच्या विनंतीबाबत कोणत्याही पत्रव्यवहाराची दखल घेतली जाणार नाही.

परिशिष्ट ब
निवड प्रक्रियेसाठी वेळापत्रक

१) वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द होण्याचा दिनांक	दि. ०४.०६.२००३
२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व संचालक, प्रकल्प नियंत्रण व सनियंत्रण कक्ष, मुंबई यांच्या कार्यालयातून विहित नमुन्यातील अर्ज प्राप्त करण्याची मुदत	दि. ०५.०६.२००३ ते दि. २०.०६.२००३
३) पूर्ण भरलेले अर्ज जिल्हा परिषद कार्यालयात कार्यालयीन वेळेत सादर करण्याची मुदत	दि. ०५.०६.२००३ ते दि. २३.०६.२००३
४) जिल्हा तपासणी गटाने प्राप्त झालेले सर्व अर्ज तपासून प्राथमिक छाननी पूर्ण करण्याची व पात्र ठरलेल्या संस्थांची यादी प्रसिध्द करण्याची अंतिम मुदत	दि. ०५.०७.२००३
५) प्राथमिक छाननीत पात्र ठरलेल्या संस्थांना गुणात्मक मुल्यांकनासाठी तांत्रिक तपशिलासह सविस्तर प्रस्ताव सादर करण्यासाठी कळविण्याची अंतिम मुदत	दि. १९.०७.२००३
६) प्राथमिक छाननीत पात्र ठरलेल्या संस्थांनी गुणात्मक मुल्यांकनासाठी तांत्रिक तपशिलासह सविस्तर प्रस्ताव जिल्हा तपासणी गटाकडे सादर करण्याची अंतिम मुदत	दि. ०८.०८.२००३
७) जिल्हा तपासणी गटाने मुल्यांकन करून व जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीची मान्यता घेऊन गुणानुक्रमानुसार संस्थांची जिल्हानिहाय यादी तयार करून गुणपत्रिकेसह प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्याची अंतिम मुदत	दि. ३०.०८.२००३
८) राज्यस्तरावरील छाननी समितीकडून जिल्हानिहाय प्रस्तावांची छाननी करण्याची अंतिम मुदत	दि. २०.०९.२००३
९) जलस्वराज्य प्रकल्पाबाबत सहाय्यकारी संस्थांना लघु प्रशिक्षण देणे	दि. २९.०९.२००३ ते दि. ०३.१०.२००३
१०) सहाय्यकारी संस्थांच्या प्रशिक्षणातील कामगिरीचे मुल्यमापनानंतर त्यांना अधिस्विकृती प्रदान करून पॅनलमध्ये समावेश करणे.	दि. १०.१०.२००३

परिशिष्ट क

सहाय्यकारी संस्थांच्या राज्यस्तरीय निवडसूचीमध्ये समावेश होण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी या संस्थांनी पूर्ण करावयाच्या पात्रतेच्या अटी-

१. पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांचे व्यवस्थापन, पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, नैसर्गिक साधनसंपत्ती व्यवस्थापन व पर्यावरण संरक्षण या कामांचा अनुभव अनिवार्य आहे.
२. उपरोक्त अनिवार्य अनुभवा व्यतिरिक्त पुढील घटकांना संस्था निवडीच्या प्रक्रियेत प्राधान्य देण्यात येईल.
 - २.१ IEC कार्यक्रम, आरोग्य शिक्षण, कृषी विकास, साक्षरता प्रसार, महिला सक्षमीकरण, ग्रामीण स्वच्छता, तंत्रज्ञानाचा विकास व प्रसार यामधील सहभाग,
 - २.२ गेल्या ३ वर्षात केलेली पाणी पुरवठा व स्वच्छता याबाबीशी निगडित कामे व नियामक मंडळ / कार्यकारी मंडळावरील सदस्यांना या कामांचा असलेला अनुभव,
 - २.३ पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्रात लोकसहभागातून यशस्वी अंमलबजावणी केलेल्या पूर्वीच्या कार्यक्रमाबाबतचा अनुभव,
 - २.४ संचालक मंडळावरील कार्यरत संचालकांमध्ये आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय व राज्य दर्जाचे ख्यातनाम तज्ञ, तंत्रज्ञ, समाजसेवक, सल्लागार इत्यादी म्हणून ख्यातीप्राप्त व्यक्ती यांचा समावेश,
 - २.५ प्रकल्पातील जिल्हयांत संबंधित संस्थेचे कामकाजाचे पसरलेले विस्तृत जाळे, यंत्रणा, प्रशिक्षण केंद्रे, कर्मचारी वर्ग, प्रशिक्षणाची योग्य व्यवस्था, प्रशिक्षकांची उच्च अर्हता व प्रशिक्षणाचा व्यापक अनुभव,
 - २.६ संस्थेतील संचालक मंडळ, सभासद व कर्मचारी यामध्ये महिलांचे जास्त प्रमाण
३. योग्य त्या कायद्याखाली (Society Registration Act/Charity Trust Act) संस्थेची राज्य स्तरावरून दिलेल्या जाहिरातीपूर्वी किमान ३ वर्षापूर्वीची नोंदणी झाली असावी.
४. संस्थेची नोंदणी सहाय्यकारी संस्थेच्या स्वरूपाची कामे करण्यासाठी झालेली असावी व संस्थेच्या पोट नियमात पाणी पुरवठा व स्वच्छता याबाबत कामकाज करण्याची तरतूद असावी.
५. संस्थेचे कोणत्याही शासकीय संस्थेशी, राजकीय पक्षाशी, कामगार संघटनांशी, धार्मिक संघटनेशी बांधिलकी, भागिदारी अथवा संबंध नसावे. तशी स्पष्ट तरतूद संस्थेच्या पोट नियमात नमूद असावी.
६. संस्थेच्या **सदस्यत्वात** कार्यरत शासकीय निमशासकीय अधिकारी, शासकीय उपक्रमातील कार्यरत अधिकारी, व्यवस्थापनासाठी शासनाची आर्थिक मदत उपलब्ध होणा-या संस्थेतील पदाधिकारी व कर्मचारी, राजकीय पक्षाचे सदस्य अशा व्यक्तींचा समावेश नसावा.
७. संस्थेच्या **नियामक मंडळावर/ संचालक मंडळावर** शासकीय, निमशासकीय, शासन मदत प्रत्यक्ष मिळणा-या संस्था यातील पदाधिकारी, अधिकारी, कर्मचारी, जिल्हा परिषद व पंचायत समित्यांचे पदाधिकारी, अधिकारी, सदस्य, ग्राम पंचायतीतील पंच, (केवळ संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियानातील जिल्हा स्तरावर बक्षिसपात्र गाव वगळता ज्यात पंच राहू शकतात) विद्यमान मा. आमदार, मा. खासदार यांचा किंवा त्यांचे निकटतम नातेवाईक यांचा समावेश नसावा.
(निकटतम नातेवाईक या संज्ञेत पती-पत्नी, आई-वडिल, मुलगा-मुलगी, बहिण-भाऊ, सून-जावई, सासु-सासरे, नातु-नाती व त्यांचे पती-पत्नी यांचा समावेश राहिल.)
८. सहाय्यकारी संस्थेतील **कर्मचारी**, सेवक, तज्ञ, सल्लागार हे शासकीय सेवेतील व्यक्ती नसावी. तसेच, असे सेवक कोणत्याही राजकीय पक्षाचे अथवा धार्मिक संघटनेचे सदस्य नसावेत.
९. संबंधित संस्थेच्या उत्पन्नाचे स्रोत हे स्वनिधी किंवा संस्थेवर सोपविलेल्या कामातून त्यांना मिळालेले मानधन/ मोबदला शुल्क/ भरपाई या स्वरूपाचे असावे. संस्थेच्या दैनंदिन खर्चासाठी अथवा प्रशासकीय खर्चासाठी कोणतेही स्वतंत्र शासकीय अनुदान उपलब्ध होत नसावे.

१०. नियामक मंडळात महिलांची संख्या व संस्थेच्या नियुक्त व तात्पुरत्या सेवकांतील महिलांची संख्या हा निवडीचा एक घटक असेल.
११. संस्थेचे हिशोब व्यवस्थित ठेवलेले असावेत व त्यांचे अद्ययावत लेखा परिक्षण झालेले असावे.
१२. संस्थेविरुद्ध कोणत्याही न्यायालयात, शासकीय प्राधिकरणाकडे किंवा शासकीय यंत्रणेकडे भ्रष्टाचाराबाबत, अफरातफरीबाबत, गैरव्यवहाराबाबत अथवा अयोग्य कामकाजाबाबत याचिका / चौकशी प्रलंबित नसावी. संस्थेचे नाव कोणत्याही यंत्रणेने काळ्या यादीत टाकलेले नसावे. (संस्थेविरुद्ध केवळ तक्रार केलेली आहे या मुद्द्यांवर त्या तक्रारीत अन्यथा तथ्य असल्याशिवाय संस्थेला अपात्र ठरविण्यास हे कारण पुरेसे असणार नाही.)
१३. ज्या संस्थेच्या गैरव्यवहाराबाबत अथवा अयोग्य कामकाजाबाबत चौकशी होऊन संस्थेचे नाव शासकीय अथवा न्यायीक यंत्रणेने काळ्या यादीत टाकले असेल व अशा संस्थेमध्ये संचालक अथवा पदाधिकारी म्हणून काम करित असलेली व्यक्ती ज्या दुस-या अन्य संस्थेत संचालक अथवा पदाधिकारी म्हणून कार्यरत असेल तर ती संस्था इम्पॅनेलमेंटसाठी अपात्र ठरेल.
१४. एखादी व्यक्ती एकापेक्षा जास्त संस्थांमध्ये पदाधिकारी, सभासद, तज्ञ, सल्लागार, कार्यकर्ता अथवा अन्य प्रकारे कार्यरत असेल, तर अशा सर्व संस्थांना एकच संस्था म्हणून या कार्यक्रमात सहभागी होता येईल. अशा संस्थांपैकी कोणत्या एका संस्थेने या प्रक्रियेत सहभाग घ्यावा, हे संबंधित संस्थांनी परस्पर ठरवून लेखी स्वरूपात कळविणे आवश्यक आहे. अन्यथा अशा सर्व संस्थांना या प्रक्रियेतून बाद ठरविण्यात येईल.
१५. संस्थेचे दरवर्षी सनदी लेखापरिक्षकाकडून लेखापरिक्षण झालेले असावे व त्यात संस्थेच्या कामकाजाबद्दल अथवा निधी व्यवस्थापनाबाबत कोणतेही अनुचित आक्षेप नसावेत.
१६. पाणी पुरवठा व स्वच्छता कार्यक्रमासाठी संस्थांकडे असणारा कर्मचारी वर्ग, तंत्रज्ञ किंवा ज्या सेवाभावी संस्थेशी त्यांनी सहभागीदारी (Consortium) केलेली आहे, त्याबाबतचा संपूर्ण तपशील या संस्थेला पॅनेलवर घेण्यापूर्वी विचारात घेण्यात येईल.
१७. संस्थेची स्वतःची आर्थिक स्थिती, निधिची व्यवस्था, यापूर्वी हाती घेतलेल्या उपक्रमावरील खर्च व संस्थेच्या चल व अचल संपत्तीबाबतची माहिती, पॅनेलवर घेणेसाठी महत्वाच्या बाबी असतील.
१८. संस्थेने या कार्यक्रमांतर्गत प्रचार, प्रसिध्दी व लोकप्रबोधन यासोबतच प्रत्यक्ष कृति कार्यक्रमात भाग घेणे अपेक्षित आहे. त्यासाठी त्यांचे आवश्यक तांत्रिक ज्ञान असणारे तज्ञ व कर्मचारी वर्ग एकतर स्वतःचे किंवा दीर्घ मुदतीच्या कराराद्वारे नियुक्त केले असणे आवश्यक राहिल. मात्र त्यासाठी दुस-या संस्थेला उपकंत्राट (Sub Contract) देता येणार नाही. संस्था यासाठी सहभागीदारी (Consortium) करू शकतील.

अर्ज क्रमांक व दिनांक

परिशिष्ट ड

(सहाय्यकारी संस्थांच्या निवडसूचीमध्ये समावेश होण्यासाठी प्राथमिक छाननीकरिता संस्थेने करावयाच्या अर्जाचा नमुना)

दिनांक

प्रति,
मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद,-----

महोदय/महोदया,

मी खालील सही करणार श्री/श्रीमती-----अध्यक्ष,-----
----- संस्था, ता.-----, जि.----- याद्वारे अर्ज करित आहे की आमच्या संस्थेच्या नावाचा निवडसूचीमध्ये समावेश करण्यात यावा. यासाठी खालीलप्रमाणे माहिती व परिशिष्ट (ई) प्रमाणे तपासणी सूची सादर करित आहे. ही माहिती बिनचुक व सत्य आहे, असे मी जाहिर करतो. परिशिष्ट (ई) मध्ये नमूद केलेल्या माहितीत कोणतीही त्रुटी अथवा चूक असल्याचे आढळून आल्यास माझ्या संस्थेला निवडप्रक्रियेतून कायमस्वरूपी बाद करण्यात येईल, याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

- १) संस्थेचे नाव -----
- २) संस्थेचा पत्ता (ई-मेल पत्त्यासह) -----
- ३) संस्थेच्या नोंदणीचा क्रमांक, दिनांक व संबंधित अधिनियम
याबाबतचा तपशिल -----
- ४) अध्यक्ष / सभापती यांचे नाव व पत्ता (ई-मेल पत्त्यासह) -----
- ५) दुरध्वनी क्रमांक -----
- ६) फॅक्स क्रमांक -----

अर्जदाराचे नाव, सही व शिक्का

(अर्जदाराला द्यावयाची पोचपावती)

अर्ज क्रमांक व दिनांक

श्री / श्रीमती -----, अध्यक्ष, -----संस्था, ता.-
-----, जि.----- यांचा अर्ज व रु. १००/- रोख प्राप्त झाले.

(सही व शिक्का)
मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद,----- करिता

परिशिष्ट इ

स्वयंसेवी संस्थांच्या निवडसूचीमध्ये समावेश होण्यासाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे करावयाच्या अर्जासोबत सादर करावयाची तपासणी सूची-

क्र.	निकष	होय	नाही
१.	पाणी पुरवठा व स्वच्छता, पाणलोट क्षेत्र; नैसर्गिक साधनसंपत्ती अथवा पर्यावरण या क्षेत्रातील कामाचा अनुभव आहे काय ?		
२.	योग्य त्या कायद्याखाली (Society Registration Act / Charity Trust Act) संस्थेची राज्य स्तरावरून दिलेल्या जाहिरातीपूर्वी किमान ३ वर्षापूर्वीची नोंदणी झाली आहे काय ?		
३.	संस्थेच्या पोट नियमात पाणी पुरवठा व स्वच्छता याबाबत कामकाज करण्याची तरतूद आहे काय ?		
४.	संस्थेचे कोणत्याही शासकीय संस्थेशी, राजकीय पक्षाशी, कामगार संघटनेशी, धार्मिक संघटनेशी बांधिलकी, भागीदारी अथवा संबंध नसल्याची स्पष्ट तरतूद संस्थेच्या पोट नियमात नमूद आहे काय ?		
५.	संस्थेच्या सदस्यत्वात कार्यरत शासकीय अधिकारी, शासकीय उपक्रमातील कार्यरत अधिकारी, व्यवस्थापनासाठी शासनाची आर्थिक मदत उपलब्ध होणा-या संस्थेतील पदाधिकारी व कर्मचारी, राजकीय पक्षाचे सदस्य अशा व्यक्तींचा समावेश आहे काय ?		
६.	संस्थेच्या नियामक मंडळावर / संचालक मंडळावर शासकीय, निमशासकीय, शासन मदत प्रत्यक्ष मिळणा-या संस्था यातील पदाधिकारी, अधिकारी, कर्मचारी, जिल्हा परिषद व पंचायत समित्यांचे पदाधिकारी, अधिकारी, सदस्य, ग्राम पंचायतीतील पंच, विद्यमान मा. आमदार, मा. खासदार यांचा किंवा त्यांचे निकटतम नातेवाईक यांचा समावेश आहे काय ? (निकटतम नातेवाईक या संज्ञेत पती-पत्नी, आई-वडिल, मुलगा-मुलगी, बहिण-भाऊ, सुन-जावई, सासु-सासरे, नातु- नाती व त्यांचे पती / पत्नी यांचा समावेश राहिल.)		
७.	संस्थेतील कर्मचारी, सेवक, तज्ञ, सल्लागार हे शासकीय / निमशासकीय / शासकीय उपक्रमाच्या सेवेतील व्यक्ती आहेत काय ?		
(ब)	संस्थेतील कर्मचारी, सेवक, तज्ञ, सल्लागार हे कोणत्याही राजकीय पक्षाचे अथवा धार्मिक संघटनेचे सदस्य आहेत काय ?		
८.	संबंधित संस्थेच्या उत्पन्नाचे स्रोत हे स्वनिधी किंवा संस्थेवर सोपविलेल्या कामातून संस्थेला मिळालेले मानधन / मोबदला शुल्क / भरपाई या स्वरूपाचे असणे आवश्यक असल्याने संस्थेच्या दैनंदिन खर्चासाठी अथवा प्रशासकीय खर्चासाठी कोणतेही स्वतंत्र शासकीय अनुदान उपलब्ध होत आहे काय ?		
९.	नियामक मंडळात महिलांची संख्या व संस्थेच्या नियुक्त केलेल्या सेवकांतील महिलांची संख्या एकूण संख्येच्या किमान ५० % आहे काय ?		
१०.	संस्थेविरुद्ध कोणत्याही न्यायालयात, शासकीय प्राधिकरणाकडे किंवा शासकीय यंत्रणेकडे भ्रष्टाचाराबाबत, अफरातफरीबाबत, गैरव्यवहाराबाबत अथवा अयोग्य कामकाजाबाबत याचिका / चौकशी प्रलंबित आहे काय ?		

(ब)	संस्थेचे नाव कोणत्याही यंत्रणेने काळ्या यादीत टाकलेले आहे काय ? (संस्थेविरुद्ध केवळ तक्रार केलेली आहे या मुद्द्यावर संस्थेला अपात्र ठरविण्यास हे कारण पुरेसे असणार नाही.)		
(क)	ज्या संस्थेच्या गैरव्यवहाराबाबत चौकशी होऊन संस्थेचे नाव शासकीय अथवा न्यायीक यंत्रणेने काळ्या यादीत टाकले असल्यास अशा संस्थेमध्ये संचालक अथवा पदाधिकारी म्हणून काम करित असलेली व्यक्ती आपल्या संस्थेत संचालक अथवा पदाधिकारी म्हणून कार्यरत आहे काय ?		
११.	संस्थेचे स्थापनेपासून दरवर्षी सनदी लेखापरिक्षकाकडून लेखापरिक्षण दि.		
(अ)	३१.०३.२००३ पर्यंत झालेले आहे काय ?		
(ब)	संस्थेच्या कामकाजाबद्दल अथवा निधी व्यवस्थापनाबाबत कोणतेही अनुचित आक्षेप लेखा परिक्षकांनी नोंदविले आहेत काय ?		
१२.	संस्थेची गेल्या ३ आर्थिक वर्षातील पाणी पुरवठा व स्वच्छता विषयक कामकाजाची आर्थिक उलाढाल-		
(अ)	रु. ५०/- लक्ष पेक्षा कमी आहे काय ?		
(ब)	रु. ५० लक्ष पेक्षा जास्त परंतु रु. १ कोटी पेक्षा कमी आहे काय ?		
(क)	रु. १ कोटी पेक्षा जास्त आहे काय ?		

परिशिष्ट फ
सहाय्यकारी संस्थांच्या सविस्तर मुल्यांकनाकरिता गुण वितरण पध्दती

क्र.	निकष	कमाल गुण
१.	पाणी पुरवठा व स्वच्छतेच्या सुविधांचे नियोजन, लोकसहभाग, आखणी, अंमलबजावणी, दैनंदिन देखभाल व दुरुस्ती, प्रशिक्षण यामधील सहभाग, लोकसहभागावर आधारित कामांचा पुर्वानुभव	२०
२.	पाणलोट क्षेत्र विकास, जलसंधारण अथवा नैसर्गिक साधनसामुग्रीच्या व्यवस्थापनातील कामांचा पुर्वानुभव	१०
३.	माहिती, शिक्षण व लोकसंपर्क (IEC), आरोग्य शिक्षण, महिला व बालविकास, कुटुंबनियोजन, आदिवासी कल्याण या कार्यक्रमातील कामांचा पुर्वानुभव	५
४.	खालील क्षेत्रातील प्रशिक्षण देण्याची व्यवस्था, उच्चशिक्षित व अनुभवी प्रशिक्षक, अद्ययावत प्रशिक्षण केंद्रांची उपलब्धता- (प्रत्येकी कमाल गुण) (१) तांत्रिक पर्यवेक्षण- (५) (२) व्यवस्थापन- (५) (३) सामाजिक लेखापरिक्षण- (५)	१५
५.	विशिष्ट तांत्रिक व शैक्षणिक अर्हता व अनुभव असलेला तज्ञ कर्मचारी वर्ग	३०
६.	समाजिक, शैक्षणिक, आरोग्य, सांस्कृतिक, पर्यावरण, ग्रामीण तंत्रज्ञान विकास, कृषी या क्षेत्रातील संशोधन व विकास कार्य	५
७.	जिल्हा / राज्य / राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील पाणी पुरवठा व स्वच्छतेच्या क्षेत्रातील कामगिरीसाठी मिळालेले पुरस्कार- गुण अ) जिल्हा स्तरावरील पुरस्कार - (२) ब) राज्य स्तरावरील पुरस्कार - (३) क) राष्ट्रीय स्तरावरील पुरस्कार - (४) ड) आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील पुरस्कार - (५)	५
८.	संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियानात गट / जिल्हा / विभाग / राज्य पातळीवरील पुरस्कार प्राप्त गावांमध्ये केलेले कार्य / यशवंत ग्रामसमृद्धी योजना / शिवकालीन पाणी साठवण योजना यामध्ये केलेले कार्य व अनुभव गुण (१) गट स्तरावरील पुरस्कार - (१) (२) जिल्हा स्तरावरील पुरस्कार - (२) (३) विभाग स्तरावरील पुरस्कार - (३) (४) राज्य स्तरावरील पुरस्कार - (४) (४) राज्य स्तरावरील पुरस्कार + यशवंत ग्राम समृद्धी योजना व शिवकालीन पाणी साठवण योजना या मधील भरीव कामगिरी (५)	५
९.	संस्थेमधील कार्यरत पदाधिकारी व कर्मचारी यांच्यामध्ये महिलांचे प्रमाण- (गुण) (१) पदाधिकारी व कर्मचारी यांच्या एकूण संख्येच्या ५० % पेक्षा कमी (०) (२) पदाधिकारी व कर्मचारी यांच्या एकूण संख्येच्या ५१ % ते ८० % (२) (३) पदाधिकारी व कर्मचारी यांच्या एकूण संख्येच्या ८१ % ते ९० % (४) (४) पदाधिकारी व कर्मचारी यांच्या एकूण संख्येच्या ९० % पेक्षा जास्त (५)	५
	एकूण गुण	१००